

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

«ДУМАЙ НА РІВНИХ» В УКРАЇНІ

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

I

**Причини порушень
психофізичного розвитку**

II

**Основні особливі потреби, які
можуть бути у дітей**

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

III

**Поради, як ефективно
організувати роботу з
дітьми, що мають ООП за
програмою «Думай на
рівних»**

IV

**Міфи про людей з
інвалідністю**

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

I

Причини порушень психофізичного розвитку

- ✓ Розуміння понять «розвиток», «норма розвитку», «затримка психомоторного розвитку»;
- ✓ Розгляд патологічних факторів, що впливають на виникнення психофізичних порушень;
- ✓ Про почуття батьків;

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

I

Причини порушень психофізичного розвитку

РОЗВИТОК —

дія; процес, унаслідок якого відбувається зміна якостей, перехід від одного якісного стану до іншого, вищого рівня

НОРМА РОЗВИТКУ —

середньостатистичний показник; те, що більшість дітей виконують у певні часові межі. Кожна норма має свої показники та характеристики.

ЗАТРИМКА ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ (ЗПР) —

порушення нормального темпу психічного розвитку, окремі психічні функції (пам'ять, увага, мислення, психічно-вольова сфера або інші сфери) відстають у розвитку від прийнятих психологічних норм для даного віку, нерівномірність розвитку.

Причини порушень психофізичного розвитку

Причини порушень
психофізичного розвитку

ПАТОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ,
залежно від періоду впливу на здоров'я
дитини поділяються на:

пренатальні

натальні

постнатальні

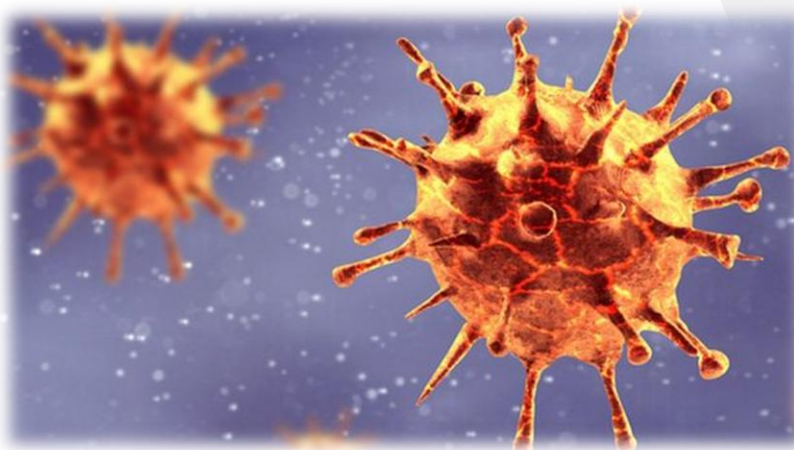
✓ Причини порушень психофізичного розвитку

**БУДЬ-ЯКА ДИТИНА МОЖЕ ОПИНІТИСЯ
У ГРУПІ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ПЕВНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ**

✓ Причини порушень психофізичного розвитку

ДІТИ 2020 -2023 РОКІВ НАРОДЖЕННЯ

Авторська розробка Ольги Гоцуляк

✓ Причини порушень психофізичного розвитку

Очікування кожної родини

Авторська розробка Ольги Гоцуляк

✓ Причини порушень психофізичного розвитку

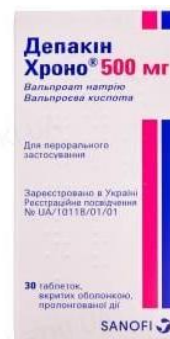
ПРО ПОЧУТТЯ БАТЬКІВ ШЛЯХ ПРИЙНЯТТЯ

I етап – шок та неготовність повірити

II етап – заперечення

III етап - депресія, гнів, безсилля, апатія

IV етап – реорганізація

**НІХТО НЕ ПЛАНУЄ
ОСОБЛИВЕ БАТЬКІВСТВО**

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО РОБОТІ З ОСОБЛИВИМИ ДІТЬМИ

Станом на 01 січня 2020 року, в Україні
2,7 млн осіб мають інвалідність:

- 222,3 тис. осіб з I групою інвалідності
- 900,8 тис. осіб з II групою інвалідності
- 1416,0 тис. осіб з III групою інвалідності –
- 163,9 тис. дітей з інвалідністю

У Києві близько 12 000
дітей з інвалідністю

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПО РОБОТІ З ОСОБЛИВИМИ ДІТЬМИ

«Шлях, на якому слабкі стають сильнішими, це той самий шлях на якому сильні удосконалюються».

Марія Монтессорі

Авторська розробка Ольги Гоцуляк

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

II

Основні особливі потреби, які можуть бути у дітей

- ✓ Вживання правильної лексики по відношенню до дітей з ООП;
- ✓ Еволюція суспільних поглядів на людей з інвалідністю;
- ✓ Діти з особливими освітніми потребами! Хто це?
- ✓ Піраміда Вільямса і Шелленберга;
- ✓ Основні особливі потреби, які можуть бути та сфери розвитку дитини.

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

II

Основні особливі потреби, які можуть бути у дітей

V Правильно:

- Дитина з особливими освітніми потребами (ООП)
- Дитина з інвалідністю

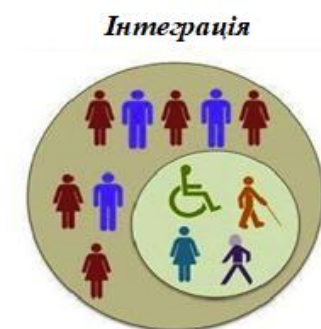
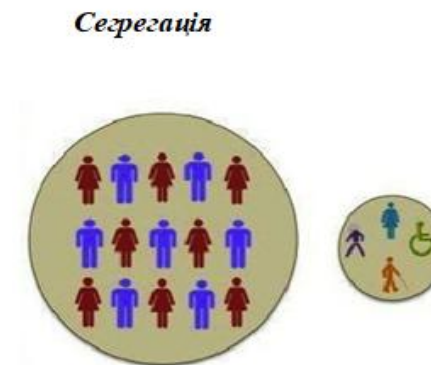
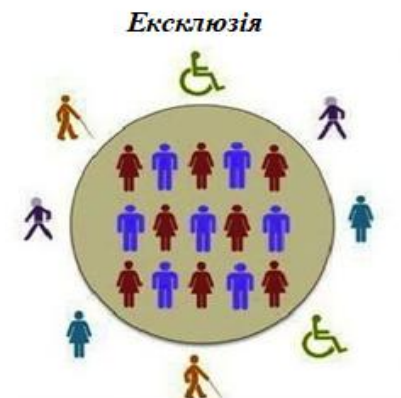
X Неправильно:

- Особлива дитина
- Інклюзивна дитина
- Дитина з інклюзією
- Інклюзятко
- Інвалід

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

Еволюція суспільних поглядів на людей з інвалідністю

Закон України "Про освіту"

ПІСЛЯ ПРИЙНЯТТЯ У 2017 РОЦІ НОВОГО ЗАКОНУ "ПРО ОСВІТУ" ЗМІНИВСЯ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ (ООП)

Особа (дитина, людина до 18 років), яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту, є **особою з особливими освітніми потребами**

Метою інклюзивної освіти є забезпечення рівного доступу до якісної освіти в умовах загальноосвітнього простору, пристосованого до задоволення особливих освітніх потреб кожної дитини.

ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ!

ХТО ЦЕ?

- Діти з інвалідністю
- Діти родин, що опинилися у СЖО
- Діти-сироти
- Безпритульні діти
- Діти, позбавлені батьківського піклування
- Діти з дислексією (порушення, за якого людині важко читати)
- Діти з дисграфією (порушення, за якого людині складно писати)
- Діти з дискалькулією (порушення, виражене в нездатності людини до рахунку, розв'язання математичних задач);
- **Обдаровані діти**
- Діти, які живуть із ВІЛ/СНІД;
- **Діти, які на деякий час випали з освітнього процесу через хворобу, переїзд (ВПО), зміну закладу чи інші причини**
- Діти, які не знають мову
- Інші

СТАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

✓ Піраміда Вільямса і Шелленберга

СТАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

II. Основні особливі потреби, які можуть бути у дітей

- ☐ Фізичні
- ☐ Сенсорні
- ☐ Комунікативні
- ☐ Проблеми взаємодії
- ☐ Соціальні
- ☐ Емоційні
- ☐ Проблеми психічного здоров'я
- ☐ Проблеми з пізнанням (когнітивні)
- ☐ Труднощі з навчанням

- ☐ Розвиток дитини можна порівняти з рухом триколісного велосипеда: усі його колеса мають обертатися для того, щоб рух відбувався.
- ☐ Жодна сфера не може розвиватися ізольовано.

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

III

**Поради, як ефективно
організувати роботу з дітьми,
що мають ООП за
програмою «Думай на
рівних»**

- ✓ Компоненти ефективної співпраці з дітьми з ООП за програмою «Думай на рівних»;
- ✓ Стратегія життестійкості ;
- ✓ Відгуки корекційних педагогів з пілотного проєкту «Думай на рівних»;

СТАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

III

Поради, як ефективно організувати роботу з дітьми, що мають ООП

«Кожна дитина унікальна і у класах «Думай на рівних» ми **святкуємо різноманіття кожної дитини**. Ми віримо, що абсолютно **кожна дитина** має спеціальні особливі потреби, бо кожна дитина є **особливою та унікальною**».

Леслі Удвін

III

КОМПОНЕНТИ ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ ООП ЗА ПРОГРАМОЮ «ДУМАЙ НА РІВНИХ»:

✓ Командний підхід

✓ Організація простору

✓ Індивідуальний підхід

✓ Адаптація навчальних матеріалів

✓ Організація навчального процесу

КОМПОНЕНТИ ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ ООП ЗА ПРОГРАМОЮ «ДУМАЙ НА РІВНИХ»

✓ КОМАНДНИЙ ПІДХІД

□ Співпраця з батьками – запорука успіху;

□ Розподіл обов'язків у колективі (оцінювання внутрішніх ресурсів закладу), обстеження дитини, вивчення висновку з ІРЦ, складання ІПР, спостерігати за дитиною;

КОМПОНЕНТИ ЕФЕКТИВНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ ООП ЗА ПРОГРАМОЮ «ДУМАЙ НА РІВНИХ»

✓ КОМАНДНИЙ ПІДХІД

❑ Підвищувати свій рівень знань, щоб більше розуміти дітей з ООП;

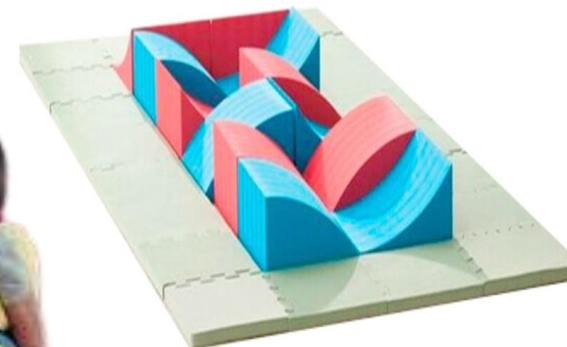
❑ Ведучими мають бути провідні фахівці (команда ІРЦ, невролог, психіатр, корекційний педагог, нейропсихолог, логопед, монтессорі-терапевт, фізичний реабілітолог і т.).

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОСТОРУ ГРУПИ

□ Зона рухової активності

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОСТОРУ ГРУПИ

❑ Куточок усамітнення

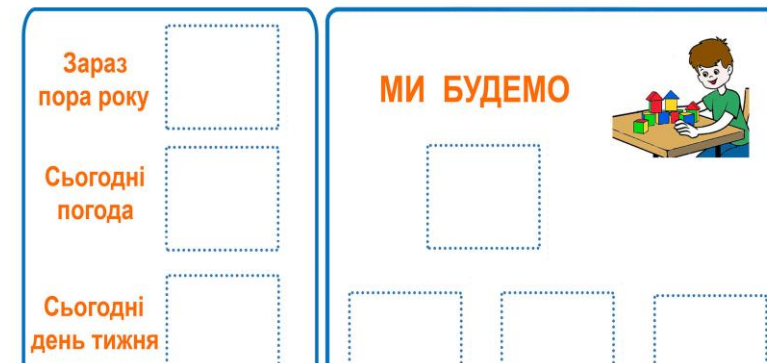
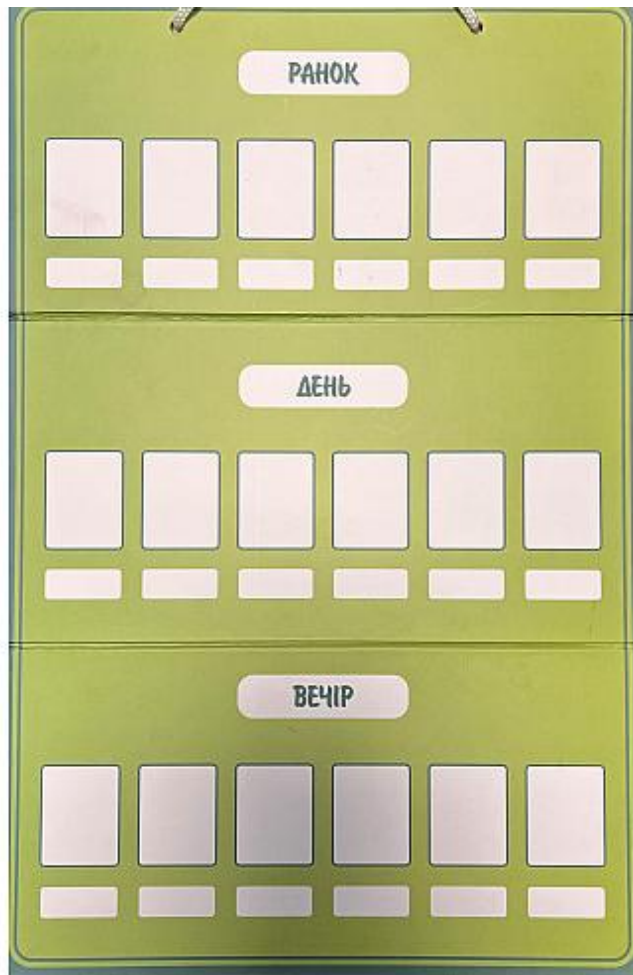

❑ Місце для саморегуляції та роздумів

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОСТОРУ ГРУПИ

□ Використовувати візуальний розклад та правила

	ПОНЕДІЛОК	СЕРЕДА	П'ЯТНИЦЯ
9AM			
10AM	Think Equal	Think Equal	Think Equal
11AM			
12PM			

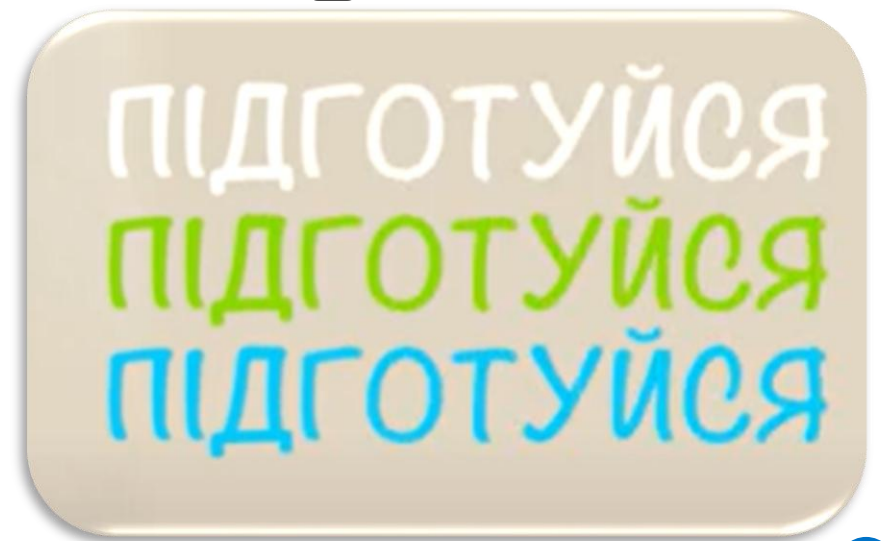
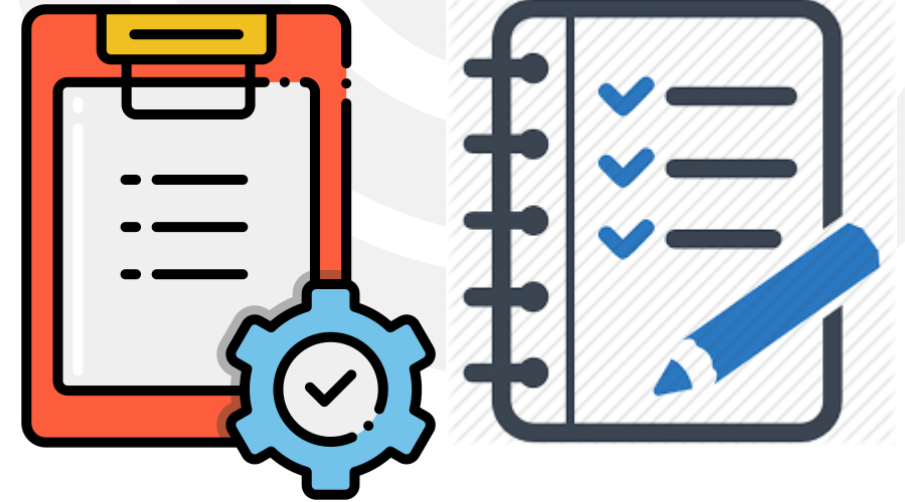
✓ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

- ❑ Скласти індивідуальну програму розвитку (індивідуальний план) – враховуючи вік, можливості дитини, тривалість продуктивної діяльності.

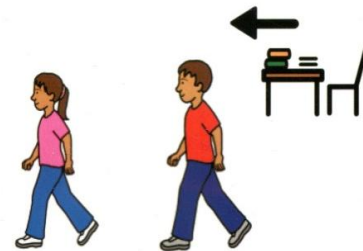
- ❑ Залучати до часткового виконання вправ у програмі

- ❑ Простими словами подавати тему

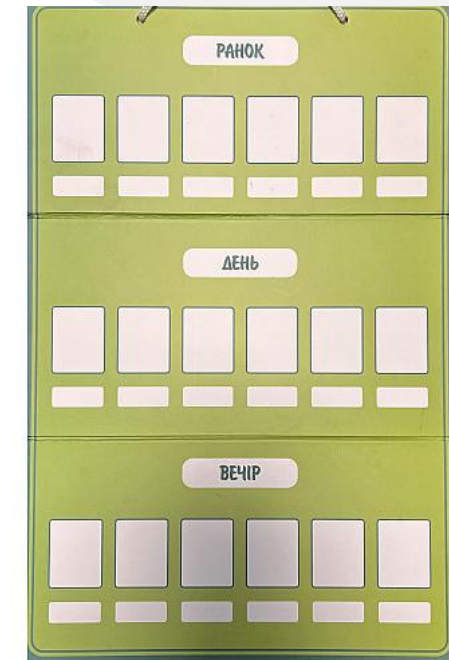

✓ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

□ Використовуйте картки візуальної підтримки та / або візуальний розклад

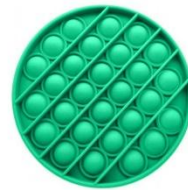
ПЕРЕРВА

□ Давайте чіткі та прості інструкції

✓ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

❑ Використовувати матеріали із сенсорної інтеграції: сенсорна ковдра, важкий комір, сенсорна сумка

✓ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

□ Використовувати техніки загортання і прожимання

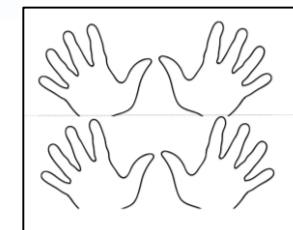
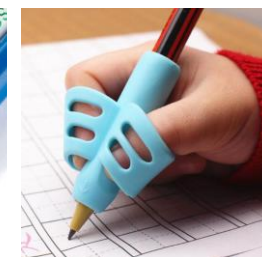

✓ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

□ Творчість:

- якщо дитина не може вирізати, то заготуйте для неї деталі або підберіть зручні ножиці;
- якщо не може самотійно намалювати, підготуйте заздалегідь для неї шаблон, який вона розмалює, також подбайте про правильні олівці, фломастери, пензлики та інше.
- Дитина може виконати тільки якусь частину, наприклад, наклеїти.

□Творчість:

Ми заохочуємо дітей
використовувати свою
уяву.

Через дитячі малюнки
ми відзначаємо їхню
творчість та уяву.

✓ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

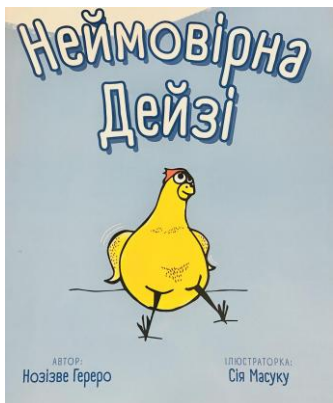
- ❑ Попереджайте дитину про те, що незабаром ви її запитаете
- ❑ Якщо виникає необхідність – дозвольте тримати в руках свій улюблений предмет, вийти з кола в місце для саморегуляції, в куточок усамітнення
- ❑ Виконуйте додатково вправи з програми в інший час, давайте домашні завдання батькам.

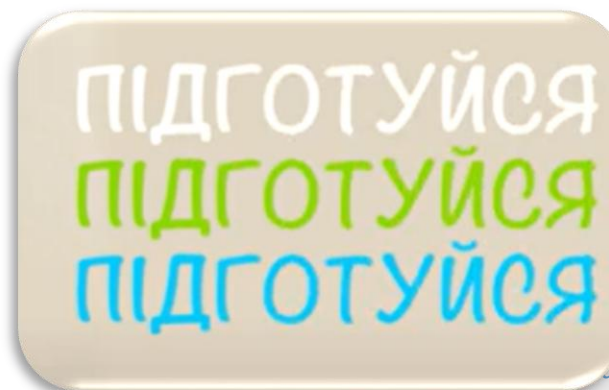
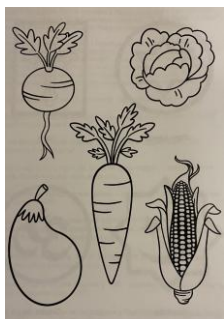
✓ АДАПТАЦІЯ ТА МОДИФІКАЦІЯ МАТЕРІАЛІВ

- ❑ Використовувати матеріали до теми, що будуть формувати та/або збагачувати сенсорний досвід дітей

- ❑ Використовуйте заготовлені (розмальовки, вирізані деталі)
- ❑ Збільшити розміри, наприклад, овочів до книги «Казка про маленького бурячка»

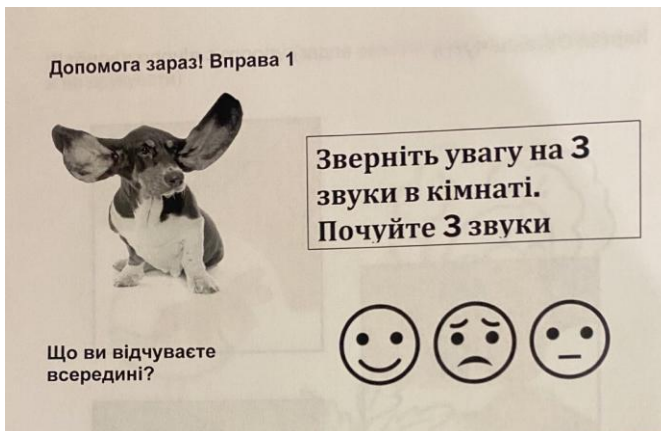
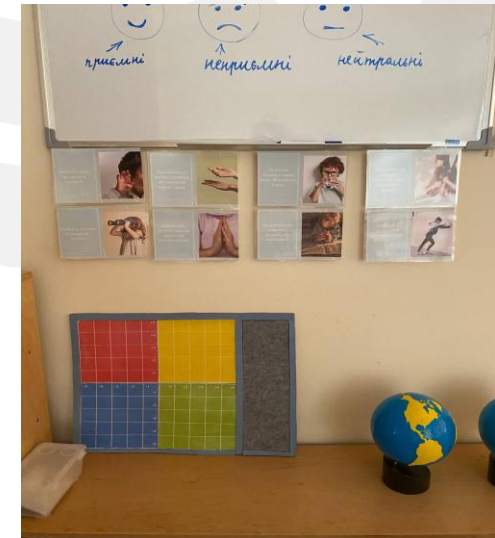
✓ АДАПТАЦІЯ ТА МОДИФІКАЦІЯ МАТЕРІАЛІВ

- ❑ Замінити та/або додати інші матеріали, що доповнюють, розширюють або краще пояснюють тему, вправу чи поняття

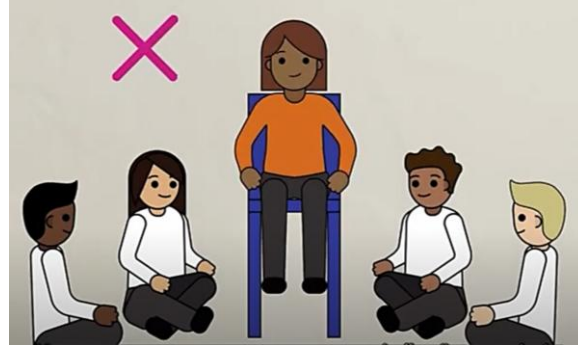
Вправи «Допомога зараз»

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ЗАНЯТТЯ

❑ Робота у колі

❑ За потреби, дитину з ООП супроводжує: асистент педагога, мама, помічник вихователя, асистент дитини, інші педагоги

Авторська розробка Ольги Гоцуляк

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ЗАНЯТТЯ

❑ На час заняття посадіть дитину з ООП поряд з Вами або поряд з іншою відповідальною дитиною

❑ Застосовуйте прийом «робота в парі»

❑ Застосовуйте прийом «правило піднятої руки» або «піднятої картки».

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ЗАНЯТТЯ

□ Змінюйте діяльність – використовуйте цілеспрямований рух, пісні, віршики

КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ РУХІВ

Методська розробка Ольги Гоцуляк

✓ ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ЗАНЯТТЯ

❑ Давайте завдання дитині з ООП, яке принесе користь усім: принести олівці, картки, роздати заготовки, поставити стільці, згорнути килимок та інше!

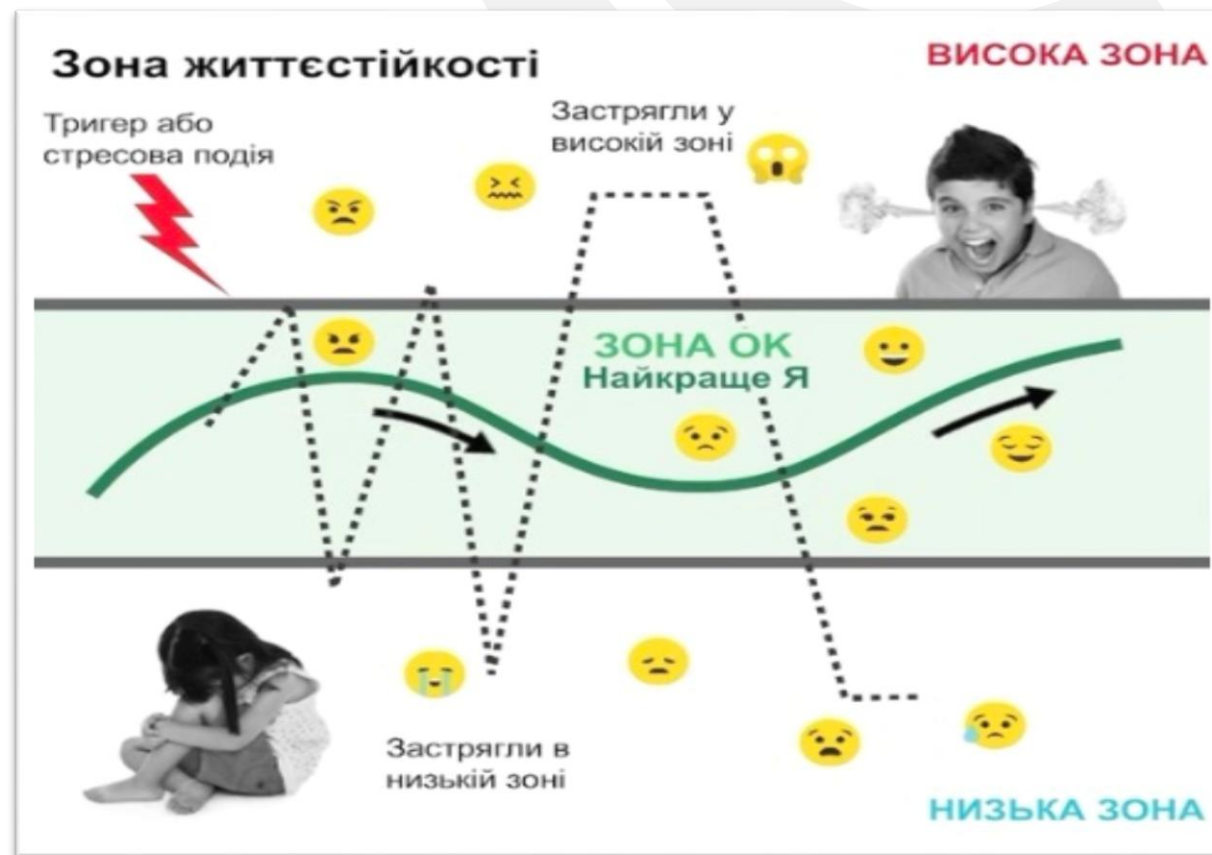
«Знедолена природою дитина не повинна знати, що у неї слабкий розум, слабкі сили. Виховання такої дитини має бути у сто разів ніжнішим, чуйнішим, дбайливішим»

Василь Сухомлинський

❑ Будьте уважними не тільки до дітей з ООП!

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ

ВІДГУКИ!

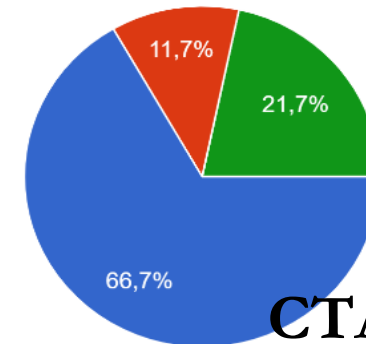
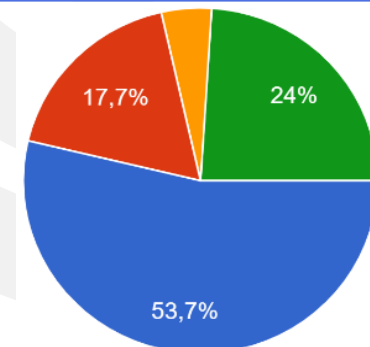
Хочу поділитися своїми враженнями від заняття "Рука допомоги" одне з найкращих занять та дуже вдалих. Наші діти з освітніми особливими потребами, гарно розуміють як допомагати один одному але не завжди вміють робити це правильно. На занятті ми вчилися як це робити екологічно, та саме головне діти розказували як би вони допомагали дітям та тваринкам.

Перші якісні зміни стали помітними у кінці 4 тижня на темі «Неймовірна Дейзі». З постановкою мети на початку було дуже важко, але дітям так сподобалася історія, що вони просили вчителя читати її і під час індивідуальних занять та на наступних тижнях. Хлопчику так сподобалася історія, що він запам'ятав її на пам'ять і міг розказувати вдома. Коли все-таки діти зрозуміли, що таке мета, то всі поставили за мету: «навчитися самостійно ходити», а дівчинці, яка не може говорити через комплексне порушення – педагог запропонувала викласти слова з рухливого алфавіту (бо вони якраз вже проходять цей етап на заняттях з монтессорі-терапії), дитина виклала слово «ходити» - на очах мами та педагога були сльози. У дітей з особливими освітніми потребами велика жага до життя.

У нас є хлопчик, який дуже бився з дітками та не слухав вихователів, після занять все змінилося, не за раз, а поступово. Хлопчик почав контролювати свої емоції та з допомогою вправ (дуємо на гаряче та вдихаємо какао) заспокоюватися. Всім діткам без виключення подобається слухати книжки та сидіти за круглим столом. А ще вони чекають, коли почнуться заняття і особливо їм подобається вітатися один з одним в цей момент вони стають одним цілим та такими поважними і люблячими один одного.

Варіант, який найкраще описує поведінку дитини:
б'є, штовхає або кусає (вас або інших близьких)

БУЛО

СТАЛО

- Неправда / Рідко =0
- Дещо вірно / Іноді =1
- Дуже вірно / Часто =2
- Не спостерігається =N/A

СТРАТЕГІЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ З ООП

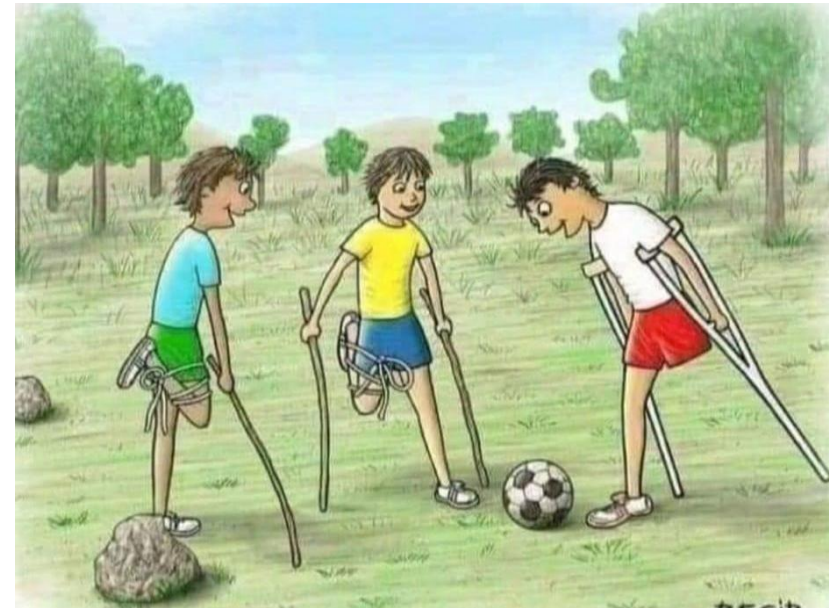

IV

Міфи про людей з інвалідністю

- ✓ 10 найбільш розповсюджених міфів про людей з інвалідністю;
- ✓ Підсумки;

Стратегії допомоги дітям з ООП

IV Міфи про людей з інвалідністю

**Міфи про
інвалідність**

МІФ 1

ДІТИ(ЛЮДИ) З ІНВАЛІДНІСТЮ — З НЕБЛАГОНАДІЙНИХ РОДИН

МІФ 2

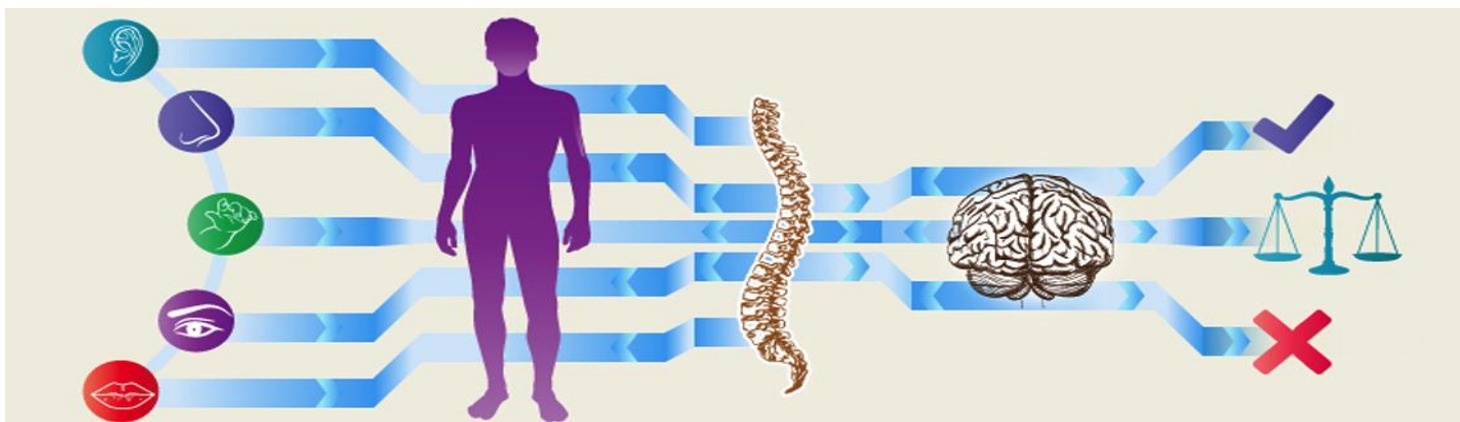
ВИЯВИТИ МОЖЛИВІ ПАТОЛОГІЇ МОЖНА НА РАННІХ
ТЕРМІНАХ, ЗАПОБІГШИ НАРОДЖЕННЮ ДИТИНИ З
ІНВАЛІДНІСТЮ

МІФ 3

ІНВАЛІДНІСТЬ ДИТИНИ — НА СОВІСТІ БАТЬКІВ, ЯКІ ВЧАСНО НЕ ЗАЙНЯЛИСЬ ЇЇ ЛІКУВАННЯМ

МІФ 4

ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ СУПРОВОДЖУЄ
ПОСТІЙНИЙ ФІЗИЧНИЙ БІЛЬ

МІФ 5

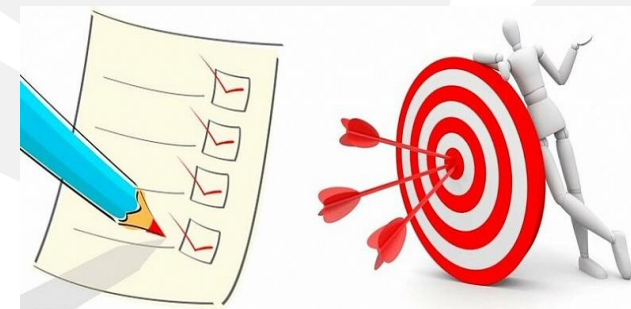
ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ — НЕЩАСНІ,
І РОБЛЯТЬ ТАКИМИ Ж НЕЩАСНИМИ СВОЇХ БЛИЗЬКИХ

МІФ 6

ЖИТТЯ ЛЮДИНИ З ІНВАЛІДНІСТЮ НЕ МАЄ ЦІЛІ

МІФ 7

ТАКІ ДІТИ БІЛЬШЕ ВЕРЕДУЮТЬ ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО БАТЬКИ
ЗАДОВОЛЬНЯЮТЬ ВСІ ЇХНІ ПРИМХИ

МІФ 9

ДИТИНА З ІНВАЛІДНІСТЮ У ГРУПІ ВПЛИВАТИМЕ НА УСПІШНІСТЬ ІНШИХ ДІТЕЙ

ДИТИНА З ІНВАЛІДНІСТЮ У ГРУПІ ВПЛИВАТИМЕ НА
УСПІШНІСТЬ ІНШИХ ДІТЕЙ

Форми інклюзивного навчання:

повна

комбінована

часткова

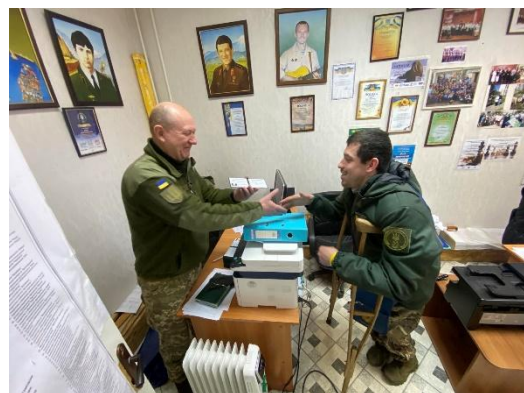
тимчасова

МІФ 10

ЛЮДИНА З ІНВАЛІДНІСТЮ ЗАВЖДИ
ВІДРІЗНЯТИМЕТЬСЯ – ВОНА НЕ ЗМОЖЕ ПОВНОЦІННО
ПРАЦЮВАТИ АБО ВЧИТИСЯ

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Підготовча робота з колективом (оцінювання внутрішніх ресурсів)

Бесіди з батьками дітей, що вже навчаються
Бесіди з батьками, що мають дітей з ООП

Попередня робота з нормотиповими дітьми
(зустрічі у колі, заняття-доброти, матеріали для дітей на цю тематику, книги)

Створення середовища, яке задовольнятиме потреби кожного

Передбачення у середовищі саме потреб дитини з ООП

Організація спільної діяльності

**«Немає помилкової надії.
Є помилковий відчай»**
Глен Доман

ДЯКУЮ